

Sayı : 5530
Tarih : 17.05.2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

13 Mayıs 2014'te Soma Kömürleri AŞ'ye ait Eynez Ocağı'nda alınmayan önlemler yüzünden 301 işçinin yaşamını yitirdiği ve 700 işçinin yaralandığı ancak sorumluların cezasızlık politikası ile serbest bırakıldığı katliamın üzerinden 10 yıl geçmesine rağmen adaletsizliğin yarattığı hukuksuzluk devam etmektedir. Kârı insan yaşamının önüne koyan piyasa anlayışının sorgulanması, Sayıştay raporlarını yok sayan, denetim görevini yapmayan ve geliyorum diyen işçi katliamını önleyecek tedbirleri almayan tüm sorumluların açığa çıkarılıp yargılanmalarının sağlanması amacıyla Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Kezban KONUKÇU
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

AKP iktidarının benimsediği neoliberal politikalarının bedeli iş cinayetlerinden gereği gibi korunmayan, işsiz kalma ve işini kaybetme korkusu yaşayan, örgütlenmeleri engellenen, sosyal güvenlikten yoksun bir çalışma kesimi yaratmak olmuştur.

Yaşam, en temel insan hakkı olmasına rağmen Türkiye’de her yıl 7 tane daha Soma Katliamı yaşandığını işçi katliamları raporları ile ortaya konmaktadır.

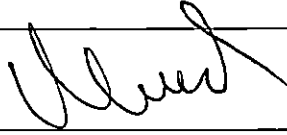
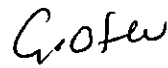
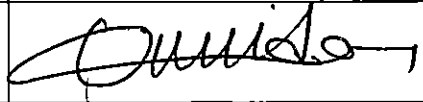
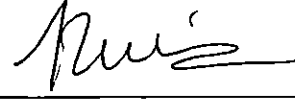
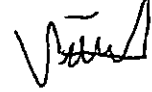
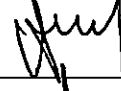
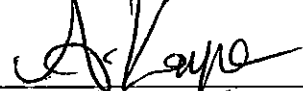
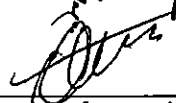
Öte yandan, yargı sisteminin önlenabilir olmasına rağmen işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerini almayan patronlara yönelik olarak sergilediği cezasızlık pratikleri de iş cinayetlerini besler duruma getirmektedir. Nitekim, Soma’da adaletin yerini bulmaması ve bu büyük suçun cezasız, yaptırımsız kalması madenlerde yeni cinayetlere de zemin hazırlamış, 8 Ekim 2014’de Ermenek’te 18 maden işçisi, 17 Kasım 2016’da Şirvan’da 16 maden işçisi, 14 Ekim 2022’de Amasra’da 42 maden işçisi, 12 Şubat 2024’te İliç’te 9 maden işçisi göz göre göre yaşamlarını yitirmeye devam etmiştir.

Soma Davası, toplumun adalete ve hukuka olan inancını zedeleyen bir biçimde sonuçlanmıştır. Aradan geçen 10 yılda Soma katliamı sadece bir maden felaketinin adı değil, aynı zamanda bir hukuk felaketinin de adı haline gelmiştir. Yargı sistemi, adaleti sağlamak, ölenlerin yakınlarının beklentilerini karşılamak bir yana madencilik sektöründeki en vahşi çalışma koşullarını yaratan çalışma düzenini ısrarla kollamaya devam etmiştir.

Türkiye’deki sistematik cezasızlık pratiğinin bir örneği olan Soma Katliamına ilişkin 2015’te başlayan ve uzun yıllar süren dava sürecinde yargılama sırasında özellikle heyetin değiştirilmesiyle başlayan yargıya müdahale, sonrasında da zaten bir cezasızlık politikasının tezahürü olarak sonuçlanmıştır. Bilirkişi raporlarında “denetimde yetkili ve görevli kurumların mevzuat ve madencilik tekniklerine aykırı hususları görmezden gelerek göz yumduğu” belirtilmiş olmasına rağmen kamu görevlileri hakkında yıllarca soruşturma izni verilmeyerek kamu kurumlarının sorumluluğu yok sayılmış, maden şirketi sahiplerine göstermelik cezalar verilmiştir. Siyasi iktidar tarafından çıkarılan infaz indirimiyle de sorumlular hapis dahi yatmadan serbest bırakılmışlardır. Maden patronu ve yöneticilerini adeta ödüllendiren bu yargı sisteminde faciada yaşamını yitiren madencilerin yakınlarının AYM’ye yaptıkları bireysel başvuru üzerine Anayasa Mahkemesi’nin 29 Ocak 2020 tarihinde verdiği ‘yaşam hakkının usul boyutunun ihlal edildiğine ve ihlal sonucunun ortadan kaldırılması amacıyla yeniden yargılama yapılması yönündeki kararı ile kamu görevlilerinin yargılanmasının önü açılabilmiştir.

'Dosya 3 yıl kadar Soma Cumhuriyet Savcılığında bekletildikten sonra nihayet 14 Aralık 2023 tarihinde 28 şüpheli hakkında görevi kötüye kullanmak suçundan Soma 2. Asliye Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Ancak AYM Kararının Soma Cumhuriyet Başsavcılığınca 3 yıl bekletilmiş olması, kamu davasının görevi kötüye kullanmak suretiyle bilinçli taksirle 301 kişinin ölümüne, 162 kişinin yaralanmasına sebebiyet vermekten açılması gerekirken sadece görevi kötüye kullanmak suçundan açılması, hukukçuların aylardır süren ısrarla katılma taleplerinin kabul edilmemesi, dosyanın avukatların incelemesine açılmaması ve avukatların UYAP kayıtlarının yapılmaması gibi durumlar toplum nezdinde etkili bir yargılama yapılmayacağı yönünde şüpheleri barındırmaktadır.

Sonuç olarak; uluslararası sözleşmeler, iş yasası ve mevzuat işverenleri her türlü önlemi almakla, iş kazalarını ve iş cinayetlerini önlemekle, devlet de bu önlemlerin alınıp alınmadığını denetlemekle yükümlü kılmaktadır. Denetim görevini yapmayarak işçi katliamını önleyecek tedbirleri almayan tüm sorumluların açığa çıkarılıp yargılanmalarının sağlanarak adaletin tesis edilmesine katkıda bulunulması ve ülkede sistematik hale gelen ve patronları kollayan cezasızlık pratiğinin sonlandırılmasının yönelik gerekli çalışmaların yapılması amacıyla TBMM'de acilen bir araştırma komisyonunun gereği elzemdir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	